

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику

**Програма
IV Міжнародної науково-практичної конференції
27 березня 2026**

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет
Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України
Волинський національний університет ім. Лесі Українки
Донбаський державний педагогічний університет
Житомирський державний університет ім. Івана Франка
Запорізький національний університет
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка
Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького
Мукачівський державний університет
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Університет Вітовта Великого (Литва)
Університет імені Масарика (Чехія)
Остравський університет (Чехія)
Янінський університет (Греція)
Державний музей іграшки
Педагогічний музей України
Всеукраїнська громадська організація «Асоціація працівників дошкільної освіти»
Громадська організація «Академія розвитку особистості»
Громадська організація «Український центр психології безпеки»

ПРОГРАМА

IV Міжнародної науково-практичної конференції

ІННОВАЦІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ У ПРАКТИКУ

27 березня 2026 року

Київ - 2026

ЗМІСТ

Розділ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ПАРАДИГМ І КОНЦЕПЦІЙ, ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Барабуль Руслан, Поповська Оксана Особливості організації рухової активності дошкільників у контексті реалізації сучасних освітніх парадигм і програм розвитку дітей дошкільного віку	8
Бартків Оксана Навчання через дослідництво як один із принципів ефективної організації дослідницької діяльності дітей старшого дошкільного віку.....	11
Бірюкова Ксенія, Слабинська Світлана Інноваційні форми та методи навчання в умовах дистанційного освітнього процесу	14
Гавриш Наталія Подієвість як основа художньо-естетичної взаємодії у сучасній дошкільній освіті	16
Дердель Анжела Використання логічних блоків З. Дьенеша для формування логіко-математичної компетентності дошкільників під час онлайн-занять	20
Жураковська Галина, Поповська Оксана Методологічні засади реалізації ідей М. Монтесорі у практиці сучасної дошкільної освіти	26
Іванікова Альона Розвиток координаційних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами елементів баскетболу	30
Іващенко Валерія Покарання як неефективний спосіб впливу на поведінку дітей дошкільного віку: психологічні наслідки та альтернативи	32
Крутій Катерина Термінологічне поле дидактики дошкільної освіти: освітня ситуація та освітня взаємодія	36
Литвин Денис Рівень впливу батьків на процес формування передумов навчальної діяльності у дітей дошкільного віку.....	40
Мандра Наталія Цифрові технології в дошкільній освіті: переваги та виклики.	44
Маріч Оксана, Поповська Оксана Творче самовираження дітей дошкільного віку засобами малювання у контексті сучасних освітніх концепцій	47
Мельник Ірина Педагогічні умови формування ціннісного вибору дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО	51
Міщук Ольга Інтеграція елементів музичного виховання у структуру заняття закладу дошкільної освіти в умовах дистанційного навчання	55
Пантюк Каміла, Крутій Катерина Гендерна соціалізація дітей старшого дошкільного віку.....	63
Потеряєва Тетяна Сучасні альтернативні художні практики для розвитку креативності дітей старшого дошкільного віку.....	67

Рого Ганна Формування уявлень дітей старшого дошкільного віку про сім'ю в контексті соціалізації особистості.....	71
Рожко Світлана Ігрові технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку в умовах дистанційної форми освіти	76
Саранчук Олена Дослідницько-експериментальна діяльність як засіб реалізації stream-підходу в дошкільній освіті: з досвіду роботи	81
Устенко Ольга, Поповська Оксана Інтегративний підхід до формування уявлень про колір у дітей раннього віку	84
Федорович Анна Роль гендерних стереотипів в особистісному становленні дошкільника	88
Фенко Марія Інноваційні підходи до збагачення й активізації словника дітей дошкільного віку.....	91
Халимендик Інна Інноваційні підходи в роботі вихователя закладу дошкільної освіти	95
Чурочкіна Яна Підготовка майбутніх педагогів до музичного виховання дошкільників в умовах сучасної вищої школи	98
Шаламова Єлизавета, Макаренко Світлана Фототехнології як засіб формування емоційного середовища у дошкільному закладі	101
Шибалова Тетяна Сучасні підходи до організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти	104

Розділ 2. ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ТА МЕТОДИЧНОМУ СУПРОВІДІ ОСВІТЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Андрушків Галина Управління та методичний супровід організації духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях в умовах сьогодення	109
Бендебєря Олена Організація дистанційної роботи у закладі дошкільної освіти на платформі Microsoft Teams як інноваційне управлінське рішення	112
Коваленко Олена Інноваційні технології організації методичного супроводу освітнього процесу закладу дошкільної освіти	115
Макаренко Світлана Інтеграція партисипативних методів у підготовці керівників закладів дошкільної освіти з інклюзією	118
Ніколаєнко Тетяна Інновації в управлінні та методичному супроводі освітнього процесу в закладах дошкільної освіти	122
Пляшко Олена Інноваційні підходи до управління та методичного супроводу освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.....	126
Тхір Наталія, Крутій Катерина Сприйняття бар'єрів та чинників, що впливають на стан інклюзії дітей з особливими потребами: погляд керівників закладів дошкільної освіти	134
Чабан Римма Позитивний імідж закладу дошкільної освіти та його керівника	138

Розділ 3. ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТА ПРАКТИКИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАННІ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Глобчаста Ірина, Поповська Оксана Арт-педагогіка як інноваційний засіб розвитку дошкільників з особливими освітніми потребами	142
Гуменчук Ольга Ігрова діяльність як провідний чинник формування емоційного інтелекту в дітей старшого дошкільного віку	146
Дурманенко Оксана, Дурманенко Олександр Комп'ютерні ігри в системі інклюзивної дошкільної освіти: можливості та педагогічний потенціал	150
Ємчик Олександра Особливості інклюзивного навчання у процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.....	153
Капітоненко Людмила Роль асистента вихователя у забезпеченні інклюзивного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти	156
Куликова Тетяна Інноваційні моделі та практики в інклюзивному навчанні дітей раннього і дошкільного віку.....	159
Марківська Юлія Організаційно-педагогічні умови забезпечення рухової активності дітей з особливими освітніми потребами	161
Мельник Ілона Інноваційні підходи до організації інклюзивного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти	165
Основана Анастасія, Ковиліна Вероніка Інноваційні підходи до організації інклюзивного освітнього середовища у закладах дошкільної освіти різного типу.....	169
Петрушкевич Оксана Використання сенсорних та тактильних ігор в сенсорній інтеграції дітей з особливими освітніми потребами	176
Поповська Оксана Ігрові технології як засіб реалізації сучасних освітніх парадигм у логопедичній роботі з дітьми раннього та дошкільного віку.....	180
Саварина Дар'я, Крутій Катерина Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення як психолого-педагогічна та логопедична проблема	183
Савік Кирило, Поповська Оксана Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами музикотерапії в умові інклюзивного навчання	186
Скорбатьок Надія Інноваційні моделі та практики в інклюзивному навчанні: нова філософія освіти	190
Усенко Ольга, Макаренко Світлана Дизайн-діяльність як інноваційний засіб підтримки та розвитку творчих здібностей дітей з розладами аутистичного спектра	192
Фемяк Аліна, Макаренко Світлана «Соціальні історії» як засіб соціалізації та стимулювання емоційного інтелекту у старших дошкільників з розладами аутистичного спектра	197
Фролова Наталія, Яйленко Вікторія Особливості, чинники та педагогічні умови соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти	200

Фунтікова Ольга, Соколенко Ірина Базовий (перший) рівень підтримки дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі	203
Шадюк Ольга, Глущик Людмила Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у ЗДО.....	206
Шапвалова Вікторія Логоритміка в системі сучасних концепцій розвитку дітей раннього та дошкільного віку: методологія та практика корекції мовленнєвих порушень	210
Юрченко Наталка Інноваційні моделі та практики в інклюзивному навчанні дітей раннього і дошкільного віку	213
Яйленко Вікторія Особливості образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами	216

Розділ 4. НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І В ПОВОЄННИЙ ЧАС

Бабанська Лариса Психолого-педагогічні стратегії збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу в ЗДО	220
Демчук Тетяна Роль тілесно-орієнтованих практик у гармонізації емоційного стану жінок із тривожними проявами	224
Дрозд Світлана Надання соціальної та психологічної допомоги учасникам освітнього процесу в умовах воєнного стану і в повоєнний час	228
Жамкочян Людмила Вплив творчих практик на емоційний стан жінок у післяпологовий період	231
Іванова Катерина Від стабільності до відновлення: роль закладу дошкільної освіти у подоланні наслідків психотравматизації	235
Коврижко Наталія Роль шкільного психолога в підтримці адаптації та соціалізації дітей впо (на прикладі м. Покровськ)	238
Крутій Катерина, Краснікова-Герасименко Вікторія Соціальна реінтеграція дошкільників за кордоном	241
Мартинішина Альона Психологічні стратегії подолання хронічного стресу у жінок, чиї чоловіки перебувають в полоні	244
Мирошник Анастасія Психологічні умови розвитку саморегуляції у дітей дошкільного віку	247
Місецький Сергій Роль сім'ї у психологічній реадаптації ветеранів та військовослужбовців ЗСУ з інвалідністю в контексті освітнього процесу	251
Пазушко Тетяна Теоретичні засади дослідження проблеми розвитку критичного мислення підлітків у медіасередовищі в умовах військового стану	255
Подтикан Тетяна Дистанційна освіта дошкільників як інструмент соціальної підтримки та збереження ментального здоров'я	258
Поповська Оксана, Ярова Софія Нейропсихологічні засоби розвитку когнітивних процесів старших дошкільників у контексті психологічної	

допомоги.....	260
Стурова Катерина Адаптивні та неадаптивні копінг-стратегії працівників сфери обслуговування в умовах високої клієнтської активності	265
Фунтікова Ольга, Хрістюк Олена Арт-терапія і арт-педагогіка: аналіз сутності	267

підвищенню цифрової компетентності педагога та вдосконаленню організації дистанційної освіти.

Питання інновацій в управлінні та методичному супроводі залишається гостро актуальним. Досвід нашого закладу сприяє підвищенню рівня цифрової компетентності педагогів, збереженню контингенту вихованців через налагодження емоційного зв'язку з родинами, створенню єдиного безпечного освітнього простору, який відповідає вимогам Державного стандарту навіть у дистанційному форматі.

Результати діяльності свідчать, що використання цифрової платформи Microsoft Teams є ефективним інноваційним управлінським рішенням. Створення корпоративного освітнього середовища, використання інтегрованого календаря, можливостей запису занять, організації зворотного зв'язку з батьками, застосування чек-листів, використання service Microsoft Forms та здійснення моніторингу за допомогою Microsoft Insights дозволяють забезпечити системність дистанційної роботи та підвищити якість освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. (дата звернення: 17.03.2026).
2. Сисоєва С. О. Освіта в умовах дистанційного навчання: ризики та можливості. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 2 (29). С. 1–15.
3. Гавриш Н. В. Розвиток мовленнєво-творчої діяльності дітей дошкільного віку в умовах дистанційної взаємодії. *Дошкільне виховання*. 2022. № 5. С. 3–8.
4. Зімакова Л. М., Тупиця О. М., Жданюк Л. В. Дистанційне навчання дітей дошкільного віку на засадах партнерської педагогіки під час воєнного стану. *Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*, 2022. С. 92–100.
5. Биков В. Ю. Хмарно орієнтоване середовище закладу освіти: сучасний стан і перспективи розвитку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. № 56 (6). С. 1–18.

Коваленко Олена,

канд. пед. наук, доц., доцентка кафедри дошкільної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В Україні фактично завершився перший етап трансформацій. Подальша логіка розвитку суспільства є логікою інноваційних реформ, серед яких значну роль відіграють реформи освіти, зазначають В. Паламарчук та Л. Даниленко [1].

Створення єдиного освітнього простору в рамках ЄС, а також Болонський процес сприяли справжньому «вибуху» інноваційних процесів в освіті України.

На першому етапі дослідження нами була опрацьована дефінітивна характеристика основних понять дослідження. Слід зазначити, що тлумачення понять «новації», «інновації», «інноваційні технології» та ін. подають різні джерела. Зокрема, у ст.1 Закону України «Про інноваційну діяльність» поняття «інновації» тлумачиться як новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери», а поняття «інноваційна діяльність», як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [2].

Чітко розрізняти терміни «інновації» та «новації» закликають І. Підласий та А. Підласий. Вони звертають увагу на те, що для позначення новацій, заміни чогонебудь новим існує нормативне англійське слово «novation». Інновація ж означає таке нововведення, що здійснюється в системі за рахунок її власних («in» – всередині) ресурсів, резервів. У процесі аналізу нинішніх перетворень, нововведень в освіті необхідно визначити, радять науковці, чи здійснюються вони за рахунок внутрішніх, ще не використаних резервів педагогічної системи і, чи є ці нововведення інноваціями в повному розумінні цього слова? [3].

Ряд авторів виокремлюють поняття «інноваційний процес». Так, І. Дичківська трактує це поняття як комплексну діяльність по створенню, освоєнню, використанню та розповсюдженню нововведень [4].

На другому етапі дослідження ми опрацьовували вітчизняні нормативно-правові документи з питань освіти, у яких відображене досліджуване питання. Серед них ми опрацьовали наступні: Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про інноваційну діяльність», професійний стандарти «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти» тощо. Слід зазначити, що у кожному з цих документів знайшли місце ставлення і підтримка держави з питання вивчення та впровадження інновацій у закладах освіти.

На третьому етапі дослідження ми опрацьовували інноваційні технології та власне інновації у організації методичного супроводу освітнього процесу закладу дошкільної освіти. Слід зазначити, що це питання було і є предметом дослідження І. Беха, Н. Гавриш, І. Дичківської, І. Карабаєвої, Л. Козак, В. Кременя, К. Крутій, Т. Піроженко, О. Половіної, О. Рейпольської, О. Савченко, С. Сисоєвої та ін.

Нами було виокремлено кілька з них. Для нас на першому місці серед інноваційних технологій та інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО – зміна парадигми власне методичної роботи, яка на сьогодні застаріла. Необхідність модернізації методичної роботи педагогів зумовила введення у педагогічну практику таких понять, як «супровід», «науково методичний супровід», «співтворчість» [5, с. 321]. Семантичний аналіз

поняття супровід дозволяє зробити висновки про наявність у змісті цього поняття трьох компонентів: суб'єктів-попутників, особу, яка їх супроводжує та шлях, який вони проходять разом. Отже, поняття «супровід» передбачає навчання, педагогічну допомогу та підтримку, забезпечує не вирішення проблеми за педагога, а організацію й стимулювання його самодіяльності та створення умов для вирішення власних проблем. При цьому підкреслює невтручання одного суб'єкта в діяльність іншого, допоки вони не відчують потребу у взаємодії.

На друге місце серед інноваційних технологій та інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО ми ставимо діагностування. Методичний супровід, на наше переконання, стає реальним за умови дотримання принципу діагностування потреб членів колективу ЗДО як основної засади планування та організації методичного супроводу. Основне призначення діагностування рівня професіоналізму педагогічних працівників - надання їм необхідної підтримки у професійному розвитку, виявлення найбільш актуальних професійно-творчих якостей, які потрібно вдосконалити та врахування результатів в організації методичного супроводу. Тільки за цієї умови можна говорити про адресність та індивідуальний підхід до педагогів з питань організації освітнього процесу [6; 7].

На третє місце серед інноваційних технологій та інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО ми ставимо питання підтримки педагогів ЗДО з питання використання інноваційних технологій. Ми цілком погоджуємось з І. Дичківською про наявність у багатьох педагогів ЗДО антиінноваційних бар'єрів, які просто заважають здійсненню інноваційної діяльності [8]. Тож основними завданнями директора ЗДО та вихователя-методиста у означеному питанні є спільне з педагогом виявлення цих бар'єрів, їх подолання та найголовніше - створення у колективі атмосфери панування і підтримки інноваційності.

На четверте місце серед інноваційних технологій та власне інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО ми ставимо використання ІКТ технологій у організації методичного супроводу, пришвидшенні пошуку та урізноманітненні необхідних для педагога джерел, створення та розбудова віртуального методичного кабінету ЗДО.

На п'яте те місце серед інноваційних технологій та інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО ми ставимо, цілком погоджуючись з Н. Гавриш, К. Крутій, Т. Піроженко, О. Рейпольською та ін., необхідність оцінки якості, експертної оцінки, відбору тих інновацій, які починають використовувати у освітній взаємодії з дітьми вихователі [9; 10]. Звичайно, є інновації, а є міфи про інновації, т. т. профанації, серед яких головне - не «загубити» власне дитину і мету дошкільної освіти.

Наше дослідження не вичерпує усіх аспектів зазначеної проблеми. Подальшого дослідження потребують умови та процеси підготовки майбутніх

організаторів дошкільної освіти до вивчення, відбору та впровадження інновацій у організації методичного супроводу освітнього процесу ЗДО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Оцінювання і відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: наук.-метод. посібник за ред. Л. І. Даниленко. К.: Логос, 2001. 185 с.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 20.03.2026).
3. Підласий І., Підласий А. Педагогічні інновації. *Рідна школа*. 1998. № 12. С. 2-4.
4. Інноваційні педагогічні технології: Словник-довідник. Автор-упор.: І. М. Дичківська. Рівне: РДГУ, 2003. 43 с.
5. Муромець В. Г. Науково-методичний супровід формування превентивного виховного середовища загально-освітнього навчального закладу. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* зб. наук. пр. Кам-Под. нац. унів. ім. І. Огієнка, м. Кам.-Под. 2012. Вип. 16. Кн. 2. С. 344.
6. Педагогічна діагностика. Методичні рекомендації Укл. В. Уруський, 2013. URL: <http://bctm.kiev.ua/docs/peddiagnostika.pdf> (дата звернення 21. 03.2021 р.).
7. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Г. С. Цехмістрова, Н. А. Фоменко. К.: Вид. Дім «Слово», 2005. 280 с.
8. Дичківська І.І. Інноваційні педагогічні технології. Навч. посібн. К.: Академвидав. 2004.
9. Гавриш Н. В., Крутій К. Л. Якість освіти: розробляймо критерії разом. *Дошкільне виховання* 2015. № 3. С. 2-6.
10. Піроженко Т. Якість дошкільної освіти: сучасна ситуація та погляд на перспективу. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інст. психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Харків: КЦ ФОР Іванової М.А. 2018. том IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип.14. С. 6-27.

Макаренко Світлана,

канд. пед. наук, доц., в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти,
Маріупольський державний університет, м. Київ

ІНТЕГРАЦІЯ ПАРТИСІПАТИВНИХ МЕТОДІВ У ПІДГОТОВЦІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ З ІНКЛЮЗИЄЮ

Сучасна система дошкільної освіти України перебуває у процесі трансформації. В умовах викликів воєнного стану та зростання кількості дітей з особливими освітніми потребами актуальності набуває інклюзивно-центрована дошкільна освіта – новітня освітня модель, у центрі якої стоїть суб'єктність дитини з її індивідуальними потребами, здібностями та правами. Вона ґрунтується на принципах рівності, доступності, партнерства та прийняття різноманітності, створюючи умови для гармонійного розвитку кожної дитини у дошкільному середовищі [1, с. 86]. Для реалізації інклюзивно-центрованої дошкільної освіти